

Κανονισμός Μεταφοράς Τεχνολογίας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΕΥ

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	2
1.1 Γενική Πολιτική για τη Σύγκρουση Συμφερόντων	3
2. Ζητήματα στρατηγικής στον σχεδιασμό συναλλαγών για την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας.....	6
2.1 Βασικές αρχές αποτελεσματικών συναλλαγών	6
2.2. Η παράμετρος της εμπιστοσύνης στις συναλλαγές.....	7
3. Συμβάσεις, συναλλακτικά έγγραφα και συναλλακτικός λόγος	9
3.1 Σχεδιασμός και κατάρτιση συμβάσεων	9
3.1.1 Κύριες συμβάσεις για την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας	9
3.1.2 Βασικές αρχές για τον σχεδιασμό συμβάσεων.....	9
3.1.3 Κατάρτιση συμβάσεων από το ΕΠΙΣΕΥ.....	10
3.2 Συναλλακτικά έγγραφα	11
3.3 Ο λόγος των συναλλαγών	11
4. Διαδικασίες που ακολουθούνται για την εφαρμογή πολιτικής συγκρούσεων συμφερόντων	13
4.1 Διαδικασία ενημέρωσης των ενδιαφερομένων σχετικά με τις ρυθμίσεις της πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων	13
4.2 Διαδικασία αναφοράς προς τον φορέα καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων	13
4.3 Διαδικασίες που ακολουθούνται από το ΔΣ για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων	14

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της Πράξης της πρόσκλησης με τίτλο: «ΑΞΟΝΑΣ Α: Ωρίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα» για την υποβολή προτάσεων στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» διαμορφώθηκε η πρόταση έργου για τη δημιουργία Γραφείου Εξωστρέφειας – Καινοτομίας - Μεταφοράς Τεχνολογίας στο ΕΠΙΣΕΥ. Αντικείμενο της παρούσας πρόσκλησης είναι η ωρίμανση του οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας, ώστε να μπορεί να αξιοποιεί τα αποτελέσματα της Έρευνας που πραγματοποιείται στους ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς με τον πιο αποδοτικό τρόπο.

Στο παρόν Παραδοτέο 1.3.1, όπως αναφέρεται και στο υποβληθέν ΤΔΠ, παρουσιάζεται η Πολιτική για τη Σύγκρουση Συμφερόντων. Ειδικότερα, διευκρινίζεται μέσω του παρόντος ότι οι συμμετέχοντες στις διαδικασίες μεταφοράς τεχνολογίας και διαχείρισης διανοητικής ιδιοκτησίας οφείλουν να επιδεικνύουν τη δέουσα προσοχή για την αποφυγή συγκρούσεων. Προκειμένου να είναι σαφής η διαδικασία αποφυγής συγκρούσεων που άπτονται σε θέματα μεταφοράς τεχνολογίας και διανοητικής ιδιοκτησίας, αναπτύσσεται ένα σύνολο δεδομένων που ορίζουν λεπτομερώς τη σύγκρουση συμφερόντων.

Η εξασφάλιση της ορθής επιχειρηματικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, που παράγονται εντός του ΕΠΙΣΕΥ, αποτελούν για το Ερευνητικό Ινστιτούτο σημαντική προτεραιότητα τόσο για την ερευνητική του δραστηριότητα όσο και για το όφελος και τη χρήση τους από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Το ΕΠΙΣΕΥ συμβάλει στη γεφύρωση της απόστασης μεταξύ της παραγωγής ενός ερευνητικού αποτελέσματος και της ενσωμάτωσής του στον κατάλληλο παραγωγικό τομέα, μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών με επιχειρήσεις (μεταφορά/ανταλλαγή know-how και ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας), της παροχής αδειοδοτήσεων (licensing) της διανοητικής ιδιοκτησίας σε επιχειρήσεις για τη δημιουργία νέων και τη βελτιστοποίηση υφιστάμενων προϊόντων και υπηρεσιών και της ενίσχυσης επιχειρήσεων τεχνολογικών (spin-off) από μέλη του ΕΠΙΣΕΥ, σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρείται η δημιουργία κουλτούρας, συνεργασίας και επίλυσης των προκλήσεων της αγοράς αλλά και της κοινωνίας, καθώς και η εξάλειψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό της σύγκρουσης συμφερόντων.

Η ίδρυση του Γραφείου Εξωστρέφειας – Καινοτομίας - Μεταφοράς Τεχνολογίας και η διαμόρφωση της πολιτικής και των κανονισμών που θα τη διέπουν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των παραπάνω στόχων.

1.1 Γενική Πολιτική για τη Σύγκρουση Συμφερόντων

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 271/1989 σχετικά με την ίδρυση του Ερευνητικού Ινστιτούτου με την επωνυμία “Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνίας και Υπολογιστών” και του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων του ΕΠΙΣΕΥ, και πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με το Κεφάλαιο Β του Παραρτήματος Ι περί του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογία της Έρευνας του ΕΠΙΣΕΥ, οι ερευνητές οφείλουν κατά την ανάληψη του έργου τους, την υλοποίησή του και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας να εξασφαλίζουν τα εξής:

- α. να έχουν ληφθεί οι απαραίτητες απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση της εν λόγω έρευνας, από τους αρμόδιους φορείς
- β. να μην προκύψει κατά τη διεξαγωγή της έρευνας και την εμπορική της αξιοποίηση οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων, η οποία θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε την έρευνα κατά τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο
- γ. να τηρούν τυχόν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, όπως π.χ.: για την περίπτωση των κοινωνικών ερευνών που σχετίζονται με ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες κ.ά.
- δ. να μη παραβιάζουν σε καμία περίπτωση διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που αφορούν την προστασία προσωπικών δεδομένων και
- ε. να μην παραβιάζουν την πνευματική ιδιοκτησία.

Το ΕΠΙΣΕΥ αναγνωρίζοντας τη σημασία αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την κεφαλαιοποίηση της άυλης περιουσίας του Ινστιτούτου, η οποία αποτελεί εξαιρετικά σημαντική συνιστώσα, οργανώνει όλες τις διαδικασίες μεταφοράς τεχνολογίας με πλήρη επαγγελματισμό σύμφωνα με διεθνείς πρακτικές και συνθήκες διαφάνειας. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται δικλίδες ασφαλείας, που περιορίζουν τους κινδύνους και βελτιστοποιούν το επιθυμητό αποτέλεσμα, προστατεύοντας τον/την ερευνητή/ερευνητική ομάδα. Η πραγμάτωση του οριζόντιου στόχου της δράσης του ΕΠΙΣΕΥ σχετικά με την επιτυχή αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων διασφαλίζεται μέσω της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων βάσει του Άρθρου 24 του Ν.4412/2016 (άρθρο 24 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ):

- Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να προχωρούν στη λήψη των κατάλληλων μέτρων προκειμένου να επιτυγχάνεται αποτελεσματική πρόληψη, εντοπισμός και επανόρθωση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των συμβαλλόμενων στη

διαδικασία σύναψης σύμβασης. Είναι σημαντικό τα μέτρα αυτά να λαμβάνονται και κατά την προετοιμασία της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, έτσι ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

- Η κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων συντρέχει κυρίως όταν τα εμπλεκόμενα πρόσωπα (αυτά που εμπλέκονται στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και αυτά που μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της) έχουν άμεσα ή έμμεσα χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον, το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 του Ν.4864/2021, προβλέπεται στον κανονισμό ερευνητικών οργανισμών να ορίζονται ειδικοί όροι αναφορικά με τη σύγκρουση συμφερόντων, καθώς και όροι ανάληψης συγκεκριμένων δεσμεύσεων, προκειμένου να επιτυγχάνεται η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων από τα μέλη ακαδημαϊκού ή ερευνητικού προσωπικού που συμμετέχουν σε εταιρείες τεχνοβλαστούς ως εταίροι.

Οι περιπτώσεις που θεωρείται ότι συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων, σύμφωνα με το άρθρο 58 του Ν. 4864/2021, είναι κυρίως οι εξής:

- α. όταν η δραστηριότητα του μέλους στην εταιρεία-τεχνοβλαστό περιορίζεται ως προς τον χρόνο που αφιερώνει στα καθήκοντά του και ιδίως στην ερευνητική του δραστηριότητα, προκαλώντας καθυστερήσεις ή επιδρώντας αρνητικά στην αποδοτικότητα του έργου ή της ερευνητικής, εν γένει, δραστηριότητας της οποίας είναι μέρος
- β. όταν ο ερευνητής αποτελεί μέλος του αποφασίζοντος ή του εισηγούμενου οργάνου
- γ. όταν η χρήση υποδομών και εγκαταστάσεων του ερευνητικού οργανισμού από το μέλος ερευνητικού προσωπικού στο πλαίσιο της εταιρείας – τεχνοβλαστού εφόσον έχει παραχωρηθεί η χρήση αυτή, βάσει της σύμβασης του άρθρου 60 του Ν. 4864/2021, περιορίζει τη διαθεσιμότητα των υποδομών και των εγκαταστάσεων για το υπόλοιπο ερευνητικό προσωπικό του ερευνητικού οργανισμού.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. του ίδιου Νόμου, στον κανονισμό του ερευνητικού οργανισμού μπορεί να ορίζονται και κανόνες για την αποτροπή συγκρούσεων συμφερόντων, ιδίως, για την αποφυγή υπέρμετρου περιορισμού του χρόνου άσκησης των λοιπών, εκτός εταιρείας – τεχνοβλαστού, ακαδημαϊκών ή ερευνητικών καθηκόντων του ερευνητή. Εξάλλου το άρθρο 60 παρ. 3 του Νόμου 4864/2021 προβλέπει στη σύμβαση

τεχνοβλαστού τη δυνατότητα ορισμού δεσμεύσεων για την εξασφάλιση αποφυγής συγκρούσεων για τους εταίρους που είναι μέλη του ερευνητικού προσωπικού.

2. Ζητήματα στρατηγικής στον σχεδιασμό συναλλαγών για την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας

2.1 Βασικές αρχές αποτελεσματικών συναλλαγών

Ο σχεδιασμός, η σύναψη και η υλοποίηση συναλλαγών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εμπορικής αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων εντός ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και ερευνητικών ινστιτούτων, έχουν αναδείξει διεθνώς ορισμένα βασικά ζητήματα στρατηγικής, για την αποτελεσματικότητα των συναλλαγών, για τη λήψη αποφάσεων και τέλος, ζητήματα συναλλακτικής στάσης και συμπεριφοράς.

Ένας εκ των κύριων τρόπων υλοποίησης συναλλαγών είναι η σύναψη συμβάσεων, χωρίς όμως να αποκλείονται και οι άλλοι μέθοδοι. Στις συναλλαγές συντάσσονται και χρησιμοποιούνται επιπλέον έγγραφα που καταρτίζονται μονομερώς από κάποιο εκ των μερών. Επιπλέον, κρίσιμος σε αυτές τις περιπτώσεις είναι και ο προφορικός λόγος για τη συνεννόηση μεταξύ των μερών, καθώς και η σταδιακή διαμόρφωση μίας «σχέσης» μεταξύ των μερών. Μία ακόμα σημαντική παράμετρος στο πεδίο των συναλλαγών είναι η διαπραγμάτευση προκειμένου να επιτευχθεί η προσέλκυση ενός συναλλασσόμενου, η προετοιμασία ή διαμόρφωση των όρων μίας συναλλαγής.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού και υλοποίησης μιας συναλλαγής τόσο για την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας όσο και ευρύτερα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες βασικές αρχές:

- I. Κάθε συναλλαγή χρειάζεται να βασίζεται σε αμοιβαία παροχή, να διέπεται, δηλαδή, από μία ανταλλακτική λογική μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Ο εν λόγω τρόπος «σκέψης» θα πρέπει να συντροφεύει όλα τα στάδια μιας συναλλαγής, ακόμα κι όταν αυτή περιλαμβάνει κάποια τμήματα «χαριστικά». Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η ανταλλακτική αυτή λογική δεν περιλαμβάνει μόνο την ανάληψη μιας παροχής από το ένα μέρος με αντάλλαγμα μια αντιπαροχή (υλική ή μη), αλλά και την ανάληψη απλώς μια δέσμευσης/υποχρέωσης. Επομένως, είναι σαφές ότι η «αμοιβαία και ισότιμη» σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών δεν αφορά μόνο σε παροχή-αντιπαροχή, αλλά και σε αμοιβαίες δεσμεύσεις.
- II. Σε κάθε συναλλαγή αναπτύσσεται, ταυτόχρονα, ένα πλέγμα αμοιβαίων και αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. Ακόμα και στην περίπτωση όπου υπάρχει μία συναλλαγή, για ορισμένα ζητήματα μπορεί να προκύπτουν αμοιβαία συμφέροντα, ενώ για άλλα θέματα αντικρουόμενα. Για τον

λόγο αυτό απαιτείται η αποσαφήνιση εξ' αρχής για το ποια είναι τα επιμέρους συμφέροντα που τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι διακυβεύονται σε μια συναλλαγή.

- III. Μια συναλλαγή προκειμένου να είναι αποδοτική για το σύνολο των μερών της πρέπει να επιτυγχάνει στον μέγιστο δυνατό βαθμό την εξισορρόπηση των αντικρουόμενων συμφερόντων όλων των επιμέρους μερών. Η εν λόγω εξισορρόπηση αφορά στην κατανομή των υποχρεώσεων, των δικαιωμάτων, των οικονομικών υποχρεώσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύ αλλά και τις δυνατότητες του κάθε μέρους.
- IV. Η εξισορρόπηση των αντικρουόμενων συμφερόντων των μερών της συναλλαγής αποτελεί ένα διαρκές διακύβευμα ακόμα και μετά τη σύναψη μίας συμφωνίας.
- V. Η διατήρηση μιας καλής συναλλαγής καθόλη τη διάρκεια της ισχύος της, προϋποθέτει την κοινή προσπάθεια και την ενεργή εμπλοκή όλων των μερών ώστε να είναι εφικτή η υλοποίησή της.
- VI. Η στρατηγική πίσω από την επίτευξη μίας συναλλαγής πρέπει να λαμβάνει υπόψη το περιβάλλον στο οποίο θα αναπτυχθεί, τις ιδιαιτερότητές του, αλλά και την ισχύουσα κυρίαρχη κουλτούρα. Συνεπώς, στην περίπτωση που οι συναλλαγές έχουν ως αφετηρία την Ελλάδα ή πρόκειται να υλοποιηθούν στην Ελλάδα, δε μπορούν να υιοθετούνται άκριτα πρότυπα διεθνών συναλλαγών, χωρίς να υπάρχει η κατάλληλη προσαρμογή στις εθνικές ιδιαιτερότητες του ελληνικού συναλλακτικού περιβάλλοντος (που απαιτείται να είναι αποσαφηνισμένες και κοινώς αποδεκτές από τα συναλλασσόμενα μέρη).

2.2. Η παράμετρος της εμπιστοσύνης στις συναλλαγές

Η βασική παράμετρος των συναλλαγών είναι η ανταλλακτική λογική και αμοιβαία συναλλακτική συμπεριφορά των ενδιαφερόμενων μερών. Η στάση και η συμπεριφορά αυτή διαμορφώνεται από τον βαθμό εμπιστοσύνης που αναπτύσσεται μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. Το επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών της συναλλαγής είναι καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού και της εξέλιξης της υλοποίησης της συναλλαγής, ενώ παράλληλα αποτελεί έναν ιδιαίτερα μεταβαλλόμενο παράγοντα.

Ο τρόπος ανάπτυξης ή αντίστοιχα διάλυσης της εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών είναι μία δύσκολα διατηρήσιμη ισορροπία, με πολλές παραμέτρους και πιο κύρια ανάμεσά τους την ανθρώπινη επαφή. Επίκεντρο μεταξύ των συναλλαγών και βασικός παράγοντας παραμένει ο «άνθρωπος», οι εμπλεκόμενοι δηλαδή που ενεργούν για λογαριασμό του κάθε μέρους.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη παράμετρος αποτελεί την πιο πολύπλοκη και μεταβαλλόμενη, εξαιτίας των διαφορετικών απαιτήσεων και ανθρώπινων χαρακτήρων, όπου η διαμόρφωση ενός πλαισίου αποτελεί σημαντική πρόκληση. Ταυτόχρονα όμως, αποτελεί κι ένα αναγκαίο ζητούμενο για την επίτευξη της συναλλαγής.

3. Συμβάσεις, συναλλακτικά έγγραφα και συναλλακτικός λόγος

3.1 Σχεδιασμός και κατάρτιση συμβάσεων

3.1.1 Κύριες συμβάσεις για την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας

Οι κύριες συμβάσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο των συναλλαγών, σχετικά με την επιχειρηματική αξιοποίηση της έρευνας διακρίνονται στις εξής:

- Προκαταρκτικές Συμβάσεις για την προετοιμασία μιας συναλλαγής
- Συμβάσεις για την υλοποίηση μιας συναλλαγής

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία των προκαταρκτικών συμβάσεων οι βασικές είναι οι ακόλουθες: (α) Συμβάσεις Εχεμύθειας και (β) Προσύμφωνα που θέτουν τους όρους συνεργασίας (γνωστά και με τον αγγλικό όρο ως Memorandum of Understanding – MOU).

Για την υλοποίηση συναλλαγών στο πεδίο της επιχειρηματικής αξιοποίησης της έρευνας, οι βασικές συμβάσεις είναι οι συμβάσεις με το ακόλουθο αντικείμενο:

- α. Συμβάσεις παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης διανοητικής ιδιοκτησίας
- β. Συμβάσεις για την ανάθεση της εμπορικής αξιοποίησης του ερευνητικού έργου
- γ. Συμβάσεις κοινής ερευνητικής ανάπτυξης και εκμετάλλευσης προϊόντος
- δ. Συμβάσεις για την ανάθεση υλοποίησης ερευνητικού έργου
- ε. Συμβάσεις για τη μεταφορά και την αξιοποίηση τεχνογνωσίας (know-how)
- στ. Συμβάσεις για την αποκάλυψη ειδικής τεχνογνωσίας και την παραχώρηση της εκμετάλλευσής της ως «εταιρικού μυστικού» (trade secret)
- ζ. Συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών τεχνογνωσίας
- η. Συμβάσεις- Πλαίσιο για τη διαρκή συνεργασία ανοιχτού τύπου με ανταλλαγή πληροφόρησης και με την προετοιμασία κοινής ερευνητικής δραστηριότητας ή δραστηριότητας εμπορικής αξιοποίησης έρευνας ή μεταφοράς τεχνογνωσίας (μπορεί να θεωρηθούν και ως συμβάσεις/συμφωνίες «ανοιχτής καινοτομίας» - open innovation)

3.1.2 Βασικές αρχές για τον σχεδιασμό συμβάσεων

Οι ισχύουσες αρχές σχετικά με τη διαμόρφωση και τον σχεδιασμό των συμβάσεων, σύμφωνα με το ελληνικό δίκτυο και το ελληνικό συναλλακτικό περιβάλλον είναι οι ακόλουθες:

- Ι. Ισχύει καταρχήν το ελληνικό δίκαιο (αλλά και στα περισσότερα διεθνή νομικά καθεστώτα) η λεγόμενη «ελευθερία συμβάσεων», δηλαδή η ελευθερία των εμπλεκόμενων μερών να προτείνουν, να διαπραγματευτούν και, εν τέλει, να

ρυθμίσουν κατά τη βούλησή τους τη σχέση τους. Η νομική βάση για τη θέσπιση του πλαισίου ελευθερίας, ορίζεται από το άρθρο 361 του Αστικού Κώδικα, όπου τίθενται περιορισμοί σε ειδικά και συγκεκριμένα μόνο ζητήματα, θέτοντας κατά τρόπο τινά τα όρια.

- II. Να ορίζεται κάθε σύμβαση με βάση το εφαρμοστέο δίκαιο της χώρας στην οποία ξεκινά ή υλοποιείται η σύμβαση. Για παράδειγμα, υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στο «ηπειρωτικό δίκαιο» που ισχύει σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Γερμανία, η Ιταλία κ.ά. και στο «αγγλοσαξωνικό δίκαιο» που εφαρμόζεται σε ΗΠΑ, Μ. Βρετανία κ.ο.κ.. Επομένως, θα ήταν λανθασμένη προσέγγιση η υιοθέτηση πρότυπων συμβάσεων από άλλες χώρες, χωρίς την απαραίτητη αξιολόγηση.
- III. Το κύριο αντικείμενο της σύμβασης καθορίζει ευρύτερα το περιεχόμενο της σύμβασης: το βασικό οικονομικό αντάλλαγμα και τον τρόπο καθορισμού του, τα ζητήματα χρόνου, οι υποχρεώσεις των μερών και τις συνέπειες παραβίασής τους.
- IV. Η έγγραφη σύμβαση που θα διαμορφωθεί ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη θα ορίσει καταρχάς τα θεμέλια της μεταξύ τους σχέσης. Πρακτικά δηλαδή, ο τρόπος που θα υλοποιηθεί είναι αυτός που θα την καθορίσει.
- V. Είναι κρίσιμο να ορίζονται εντός της σύμβασης τα πεδία ευθύνης και η κατανομή των οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων.
- VI. Είναι σημαντικό να προσδιορίζονται με σαφήνεια οι αμοιβαίες δεσμεύσεις του κάθε μέρους, δηλαδή το ποιες είναι οι ειδικότερες υποχρεώσεις που καλείται να αναλάβει κάθε εμπλεκόμενος.
- VII. Στο πλαίσιο της σύμβασης είναι αναγκαίο να ορίζονται με σαφή τρόπο οι συνέπειες που προκύπτουν από την παραβίαση των υποχρεώσεων

3.1.3 Κατάρτιση συμβάσεων από το ΕΠΙΣΕΥ

Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάρτισης συμβάσεων μεταξύ Ερευνητικών Φορέων είναι κρίσιμο να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

- i. Ο δημόσιος χαρακτήρας των Ερευνητικών Φορέων της χώρας εισάγει διαδικαστικές προϋποθέσεις και περιορισμούς βάσει του εκάστοτε εσωτερικού κανονισμού τους όπως π.χ.:
  - ορισμός αρμοδίου οργάνου
  - εσωτερική διαδικασία του φορέα για τον προέλεγχο σύμβασης
  - ειδικός τύπος σύμβασης

- ii. Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου των Ερευνητικών Φορέων δεν είναι πάντοτε ξεκάθαρες και πλήρεις, με σαφείς πληροφορίες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν αρκετές ασάφειες σε καίρια ζητήματα.

3.2 Συναλλακτικά έγγραφα

Τα έγγραφα στις συναλλαγές έχουν μεγάλη σημασία διότι (α) αποτελούν βάση για τη δημιουργία ασφάλειας και εμπιστοσύνης, (β) διασφαλίζουν τη σαφήνεια των όρων των συναλλαγών, (γ) δίνουν τη δυνατότητα για Έλεγχο ή Ενημέρωση από δημόσιες αρχές ή μελλοντικά ενδιαφερόμενους τρίτους.

Τα έγγραφα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως λειτουργικό εργαλείο και ως παράγοντας ασφάλειας και όχι ως τροχοπέδη. Αναπόφευκτα έχει καθοριστική βαρύτητα τι γράφεται, πως γράφεται, αλλά πρέπει να ερμηνεύονται με ευελιξία πάντα σε συνάρτηση με το τι εξυπηρετούν.

Πέρα από τις συμβάσεις άλλα έγγραφα των συναλλαγών είναι:

- Μονομερείς Δηλώσεις (πχ Letters of Intent)
- Έγγραφα «εμπορικής αλληλογραφίας», ηλεκτρονικά και έντυπα (επιστολές)

Δεν είναι οι συμβάσεις το σημαντικότερο έγγραφο των συναλλαγών. Όλα τα έγγραφα έχουν καίρια βαρύτητα. Και μέσα από τις μονομερείς δηλώσεις μπορεί να ιδρυθούν σημαντικές δεσμεύσεις.

Για να είναι «λειτουργικά» τα έγγραφα των συναλλαγών και να στηρίζουν αποτελεσματικά τις συναλλαγές απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

(α) η σημασία της σαφήνειας: ακριβολογία, ακριβής χρήση της γλώσσας.

(β) η σημασία της πληρότητας: Να μην θεωρείται τίποτα αυτονόητο.

(γ) η σημασία του να αντιλαμβάνονται τα μέρη τις συνέπειες αυτών που γράφονται.

(δ) η σημασία της ρητής τήρησης επιφυλάξεων και της ρητής δήλωσης της «βεβαιότητας» (όταν όντως συντρέχει βεβαιότητα).

3.3 Ο λόγος των συναλλαγών

Μεγάλη σημασία δίνεται στον τρόπο, τον χρόνο και το περιεχόμενο της διατύπωσης σε μία άτυπη συζήτηση κατά τη διάρκεια της διαπραγματευτικής διαδικασίας μίας συναλλαγής. Η έμφαση πρέπει να δίδεται είτε η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο ανταλλαγής αλληλογραφίας είτε εν γένει στο περιεχόμενο εγγράφων των συναλλαγών. Για

την αποφυγή σφαλμάτων και ασαφειών προσδιορίζονται παρακάτω κάποιες βασικές αρχές:

- i. Αποκάλυψη των βασικών στοιχείων της συναλλαγής γίνεται μόνο όταν υπάρχει λόγος και αφού γίνει στάθμιση των συνεπειών αυτής της αποκάλυψης.
- ii. Πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συζήτησης ορισμένες διερευνητικές ερωτήσεις προκειμένου να μπορέσουν να γνωριστούν τα μέρη της συναλλαγής μεταξύ τους.
- iii. Προτείνεται ειλικρινής και ρητή δήλωση των επιφυλάξεων, χωρίς ωστόσο, να αναλαμβάνονται με ευκολία δεσμεύσεις.
- iv. Αντλείται το σύνολο της πληροφορίας με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια, χωρίς να λαμβάνεται τίποτα ως δεδομένο.
- v. Ζητείται, όπου κρίνεται σκόπιμο, αποσαφήνιση των δεδομένων που τίθενται, αλλά και εν γένει σαφήνεια στο πλαίσιο της συναλλαγής.

4. Διαδικασίες που ακολουθούνται για την εφαρμογή πολιτικής συγκρούσεων συμφερόντων

Στην περίπτωση που συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων, υπάρχει ένα αρμόδιο όργανο του φορέα που θα είναι υπεύθυνο για τη βέλτιστη διαχείριση ενδεχόμενων καταστάσεων συγκρούσεων συμφερόντων θα είναι το ΔΣ του ΕΠΙΣΕΥ, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για τη διατήρηση και ανάπτυξη της πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων και θα καθοδηγεί τους εμπλεκόμενους σε αποκλιμάκωση των κινδύνων και των ζητημάτων σύγκρουσης συμφερόντων, ενώ θα προχωρά τόσο στην παροχή συμβουλών όσο και συστάσεων, όπου κρίνεται σκόπιμο.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των ανωτέρω καταστάσεων είναι απαραίτητο να ακολουθούνται οι διαδικασίες που αναλύονται στις παρακάτω υποενότητες.

4.1 Διαδικασία ενημέρωσης των ενδιαφερομένων σχετικά με τις ρυθμίσεις της πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων

Σε πρώτο στάδιο, το Γραφείο Εξωστρέφειας – Καινοτομίας - Μεταφοράς Τεχνολογίας θα ενημερώνει τα ενδιαφερόμενα εμπλεκόμενα μέρη, σχετικά με τις ρυθμίσεις πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων, σύμφωνα με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο, όπως αυτό αναλύεται παραπάνω. Η ενημέρωση αυτή θα πραγματοποιείται μέσω της δημοσίευσης του εγκεκριμένου Κανονισμού Μεταφοράς Τεχνολογίας. Σε κάθε περίπτωση, κατόπιν αιτήματος των εμπλεκόμενων μερών θα υπάρχει σχετική καθοδήγηση από το Γραφείο για τα βήματα που θα κληθούν να ακολουθήσουν, ώστε να μπορέσει να εντοπιστεί η δημοσιευμένη καθοδήγηση στη κατάλληλη ιστοσελίδα.

4.2 Διαδικασία αναφοράς προς τον φορέα καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων

Ο ενδιαφερόμενος (ερευνητής, ινστιτούτο, εργαστήριο, τεχνολογικός, τρίτη εταιρεία και οποιοσδήποτε άλλος εμπλέκεται στη συγκεκριμένη εφεύρεση) θα μπορεί να υποβάλλει αναφορά ενώπιον του Γραφείου Εξωστρέφειας – Καινοτομίας - Μεταφοράς Τεχνολογίας, όποτε παρουσιάζεται κάποιο κώλυμα. Ειδικότερα, το Γραφείο θα λαμβάνει κατ' αρχήν το αίτημα της αναφοράς για οποιαδήποτε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων προκύπτει και στη συνέχεια θα παραπέμπει στο ΔΣ του ΕΠΙΣΕΥ, το οποίο ως το πλέον αρμόδιο για να επιλαμβάνεται της υπόθεσης. Κύρια αρμοδιότητά του άλλωστε, είναι να αποκλιμακώνει τους κινδύνους, παρέχοντας ταυτόχρονα συμβουλές για αποφυγή επανάληψης στο μέλλον.

4.3 Διαδικασίες που ακολουθούνται από το ΔΣ για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΠΙΣΕΥ θα ακολουθεί τις παρακάτω διαδικασίες, ανάλογα σε κάθε περίπτωση των εκάστοτε σχέσεων των ενδιαφερόμενων εμπλεκόμενων και των σχετικών ζητημάτων που προκύπτουν. Ειδικότερα, εξαρτάται από τις εξής παραμέτρους:

1) Σχέσεις ερευνητή/ εφευρέτη με τη λήψη αποφάσεων για προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας

Το ΔΣ, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα μπορεί να αποκλείσει τον ερευνητή από τη συμμετοχή του σε αποφάσεις που αφορούν στην αξιοποίηση της διανοητικής ιδιοκτησίας.

2) Σχέσεις ερευνητή/ εφευρέτη με τον τεχνολογικό

Το ΔΣ, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα μπορεί να ζητήσει από τον ερευνητή να ορίσει το χρόνο που θα παρέχει τις υπηρεσίες του στον τεχνολογικό και σε περίπτωση που δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του προς τα ερευνητικά του καθήκοντα και τις λοιπές υποχρεώσεις του προς τον οργανισμό να του ζητήσει να επιλέξει σε ποιες δραστηριότητες μπορεί να ανταπεξέλθει, ζητώντας του παράλληλα να ορίσει αντικαταστάτη ως προς τις ερευνητικές του υποχρεώσεις.

3) Σχέσεις ανάμεσα στο εργαστήριο/ ινστιτούτο που ανήκει ο ερευνητής/ εφευρέτης με τον τεχνολογικό

Το ΔΣ, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα μπορεί να ζητήσει να απέχει ο ερευνητής από τις διαπραγματεύσεις του οργανισμού με τον τεχνολογικό (π.χ. για την παραχώρηση της τεχνολογίας) ή/και να ζητήσει να απέχει ο ερευνητής από τις συμφωνίες του εργαστηρίου με τον τεχνολογικό.

4) Παροχή υπηρεσιών σε τρίτες εταιρείες με τις οποίες σχετίζεται ο ερευνητής του φορέα

Το ΔΣ, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα μπορεί να ζητήσει να απέχει προσωρινά ο ερευνητής από τη σύναψη συμφωνιών του εργαστηρίου με τρίτες εταιρείες.

5) Διαπραγμάτευση παραχώρησης ή μεταβίβασης δικαιωμάτων σε τρίτες εταιρείες, με τις οποίες σχετίζεται ο ερευνητής του φορέα

Το ΔΣ, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα μπορεί να ζητήσει να απέχει ο ερευνητής από συγκεκριμένες διαπραγματεύσεις ή συγκεκριμένες συμφωνίες παραχώρησης ή μεταβίβασης δικαιωμάτων του οργανισμού.